

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 424/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen neuvottelujen etenemisestä ryöstettyjen vainajien palauttamiseksi Ruotsista kotiseurakuntiin ja Pälkäneen rauniokirkon kattamisesta tähän liittyen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pauli Kiurun /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 424/2021 vp:

Oletteko tiede- ja kulttuuriministerinä valmis edistämään vainajien palautusta Suomeen, jotta rotuteorioihin liittyvä hautojen ryöstäminen saadaan henkisenä painolastina ja vääryytenä korjattua, oletteko ministerinä valmis nostamaan asian virkamiestasolta ministeritasolle ja tekemään Ruotsiin virallisen palautuspyynnön, oletteko osaltanne valmis osallistumaan palautusjuhlallisuuksiin Pälkäneen rauniokirkolla ja kutsumaan mukaan ruotsalaisen ministerikolleganne, ja näettekö mahdolliseksi ministerinä ja ministeriön osaamisella sekä tuella edistää rauniokirkon kattamiseen liittyvää hanketta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymys koskee Karoliinisen instituutin historiallisiin anatomisiin kokoelmiin sisältyvien, nykyisen Suomen alueelta peräisin olevien vainajien jäännösten mahdollista palauttamista Suomeen ja hautaamista uudelleen. Suurin osa jäännöksistä on päätynyt kokoelmiin ruotsalaisten tutkijoiden kesällä 1873 Suomessa eräillä vanhoilla hautapaikoilla tekemien kaivausten seurauksena. Kaivauksia tehtiin Pälkäneen rauniokirkon kirkkomaalla ja eräillä muilla tiettävästi pääosin 1500– ja 1600-luvuilla käytössä olleilla hautapaikoilla. Vaikka kaivauksia voidaan nykykatsannosta pitää epäeettisinä, niissä ei tiettävästi ole toimittu vastoin silloista lainsäädäntöä. Kysymyksessä käytetyt ryöstöön viittaavat ilmaisut antavat siten tapahtumista osittain virheellisen kuvan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynyt jo pitkään virkamiestasolla keskustelua jäännösten mahdollisesta palauttamisesta Suomeen. Viimeksi asiasta on keskusteltu kesäkuussa Ruotsin suurlähettiläs Nicola Clasen kanssa. Keskusteluissa on tullut esille, että päätöksenteon eteneminen Ruotsissa tästä eteenpäin edellyttää virallista palautuspyyntöä Suomesta. Pyyntöä valmistellaan parhaillaan opetus- ja kulttuuriministeriössä. Tulen ottamaan asian esille, kun tapaan ruotsalaista ministerikollegaani. Mahdolliseen palautukseen liittyvät juhlallisuudet eivät vielä tässä vaiheessa ole olleet valmistelussa esillä.

Pälkäneen rauniokirkon kattamisesta lasikatteella on Museovirasto antanut lausunnon vuonna 2015. Museovirasto ei vastusta kattamista, kunhan se on teknisesti mahdollista ja turvallista ja

toteutetaan arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Kyseessä on vaativa hanke, joka edellyttää erityisosaamista ja huomattavia resursseja. On tärkeää, että hankkeelle saadaan hankittua riittävästi myös yksityistä rahoitusta. Hanketta koskevassa esiselvityksessä onkin kartoitettu monipuolisesti erilaisia mahdollisia rahoituslähteitä.

Helsingissä 10.8.2021

Tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen